

„PRIBUVĖJOS IŠPAŽINTIES“ AUTORES KNYGA

DIANE CHAMBERLAIN

Paskutinis pabėgimas

Alma littera

Vėl užslinko debesis.

Ne danguje. Vakarinis dangus virš Boulderio buvo ryškiai violetinis ir mėlynas, saulei krintant už Uolinių kalnų, protarpiais perskirtas dantyta aukso linija. Vis dėlto klaidžiodama po kapines su Taileriu ant rankų Suzana sau už nugaros juto nė per žingsnį neatsiliekant debesį.

Kartą, prieš vienuolika mėnesių, kai gimė Taileris, turintis širdies ydą, jai irgi reikėjo iškęsti juodą debesies šešėlį. Suzanai ir pačiai skaudėjo širdį matant sūnaus kančią ir žinant, kad ji gali jo netekti. Kentėjo drauge su juo, diena po dienos tūnojo intensyviosios terapijos palatoje, lietė jo rankytes, kiek leido nedidelės angos inkubatoriaus šonuose. Kalbino jį. Jam dainavo. Kaip didvyriškai laikėsi tas jos kūdikėlis! Jo veidelyje ji įžvelgė ryžtą, kovą. Jis buvo ne iš bailiųjų. Nepaveldėjo jos polinkio pasiduoti. Suzana vylėsi, kad pati šio to išmoko iš jo drąsos.

Tailerio širdis jau sveika. Beveik kaip nauja, pasak chirurgo. Geriausia širdis, kokią ji gali įsivaizduoti. Jos sūnus buvo švelnus ir prieraišaus būdo ir taip juokėsi, kad dar visai neseniai Suzanos akys pritvinkdavo ašarų. Linksmas Tailerio juokas po šitiek kančių gražino jai viltį.

Jau ko Taileris išmoko, tai kantrybės. Net ištisą valandą nešiojamas po kapines nė karto nepaprieštaravo dėl, regis, bergždžių

klajonių. Laikėsi ranka apkabinęs motiną per kaklą, kitoje gniauždamas pliušinę beždžionėlę ir žvelgdamas į priekį, kol ji klaidžiojo nuo vieno antkapio prie kito, stabtelėdama perskaityti užrašų. Ne vardų; vardai jos nedomino. Ji skaitė datas, ypač ant mažesnių antkapių. Kaip tik tie mažesnieji ir sulaukdavo atidaus jos žvilgsnio. Antkapiai, kokius parinktų vaikų tėvai.

Tailerio geltoni plaukeliai kaip pūkas švelniai lytėjo jai skruostą. Greitai jis pradės vaikščioti. Ji nori pasimėgauti paskutiniu likusiu mėnesiu ar dviem, kol be jos sūnelis dar negalėjo tyrinėti pasaulio.

Galiausiai Taileris ėmė nekantrauti – sukniškė kažką panašaus į „Mam, ar dar ilgai?“ Atsidususi Suzana pastatė vaiką ant žolės, jis nuropojo prie artimiausio paminklo, jo įsitvėręs atsistojo ir ėmė šokinėti, lyg galvoje skambant muzikai.

Ji atsistojo ir išsiritė, rankomis prilaikydama pusiauį; lengvas vėjelis apvijo ilgą sijoną jai aplink kojas. Atėjusi į kapines moteris tik dabar pažvelgė į kalnų papėdę virš Šatokvos parko ir pamatė, kad iš čia matyti Linko namas. Kalnų šešėlyje jis buvo sunkiai įžiūrimas. Slopstantys vakaro gaisai apšvietė vieną namo sieną, paauksavo milžinišką palydovinę lėkštę jo kieme, ir Suzana pajuto drėkstant akis. Kaip norėtų papasakoti Linkui apie savo sumanymą! Bet taip su juo elgtis būtų nesąžininga. Ir pats sumanymas ne per sąžiningiausias. Ji ketino pasilikti sau vaiką, bet dėl to turėjo prarasti žmogų, kuris pastaruosius dvejus metus buvo jos stiprybė ir ramstis. O jeigu atvirai, tai ilgiau, gerokai ilgiau. Suzana nežinojo, kaip išsivers be jo. Pirmą kartą per daugelį metų ji priėmė svarbų sprendimą su juo nepasitarusi. Nebuvo iš tų žmonių, kurie viską nusprendžia patys, nepasikalbėję su draugais. Nebuvo kažin kokia drąsuolė. O dabar turės būti. Jeigu išties neteks vaiko globos, ir šis atiteks Džimui su Pege, ji imsis įgyvendinti savo sumanymą ir daugiau niekada nepamatys Linko Sebastiano.

Kol Suzana surado nediduką šaltą akmenį ant kapo, taip sustemo, kad ji vargiai galėjo įskaityti iškaltus žodžius. „1968 m.

rugpjūčio 16 d.–1968 m. rugsėjo 14 d.“ Puiku. Perskaitė vardą ir pavardę: „Kimberlė Straton.“

Parklupo ant kelių šalia antkapio ir iš rankinės išsitraukė užrašų knygutę. Nusirašė duomenis ir jau norėjo stotis, bet kažkas ją sulaikė.

Kodėl mirė tas kūdikis, nesulaukęs nė mėnesio? Ji prisiminė ką tik gimusį Tailerį, kaip jis sirgo, kaip kovojo. Kaip turėjo jaustis Kimberlės motina, netekusi savo mažylės ir nė nespėjusi su ja susipažinti? Ir kaip Suzana gali savintis ano kūdikio vardą? Savintis jo gyvenimą? Staiga ji pajuto atsakomybės našta. Tada palinko į priekį, ranka atsiremdama į šaltą kapo žolę.

– Stengsiuos elgtis garbingai, – sukuždėjo, – kad būčiau verta tavo vardo.

Suzanai pasirodė, kad jos ranka ėmė kilti šilumos banga ir sklido krūtinėje, bet ant nugaros užgriuvo Taileris ir nutraukė įsivaizduojamą bendrystę su kūdikiu, kurio vardą ji ketino pavogti.

Moteris paėmė Tailerį ir jo beždžionėlę ant rankų ir lėtai atsislojo. Jai ant pečių vėl nusileido debesis, bet ji papurtė galvą ir jį nuvijo. Kartą jau buvo nuo jo pabėgusi. Pabėgs ir dabar.

– Prašom stot!

Suzana atsistojo, į teismo salę įėjo teisėjas Brauningas ir įsitaisė ant savo krėslo. Kai ji vėl atsisėdo, vos galėjo kvėpuoti. Teisėjas buvo panašus į Kalėdų Senelį plačia baltutėle barzda po rausvais skruostais, tik šiomis dienomis juokauti buvo nelinkęs. Anaipol neatrodė geranoriškai nusiteikęs.

Teisėjas šiureno ant stalo gulinčius popierius tarsi nejausdamas, kokia salėje tvyro įtampa, visiems laukiant sprendimo, kurį jis žadėjo tądien paskelbti. Kai pakėlė galvą, netikėtai Suzana išvydo teismo salę jo akimis ir jeigu iki tol tik spėliojo, koks bus nuosprendis, tai dabar iškart suprato. Ištisą savaitę teisėjas iš savo vietos stebėjo priešais jį stojančius visokio plauko veikėjus. Jo kairėje prie stalo sėdėjo liaunutė gynėja Ana Preskot smulkiai garbanotais plaukais ir Suzana – išsigandusi, pabalusi, pervargusi, prastai apmokama išsiskyrusi moteris, jos klientė. Žlugus santuokai, mėnesį praleidusi psichiatrijos ligoninėje, kėsinusis nusižudyti... ir nužudyti savo negimusį kūdikį. Ana pakvietė ligoninės psichiatrą, kad šis paliudytų, jog Suzana pasveiko ir yra gera motina. Vis dėlto ši gudrybė atsisuko kitu galu, nes visiems priminė apie Suzanos nervinį sutrikimą.

Teisėjo Brauningo dešinėje sėdėjo žvitrus žilstelėjęs gynėjas ir jo klientas Džeimsas Mileris, irgi advokatas, buvęs Suzanos

sutuoktinis. Išvaizdus, apsvilkęs dalykiškai, bet santūriai, nuoširdžių žydrų akių. Iš liudytojo kėdės atsakydamas į klausimus jis grįžtelėdavo į teisėją, grįžtelėti savo klientei buvo patarusi ir Ana. Tačiau Suzanai nepavyko to padaryti. Sėdinčią ant liudytojo kėdės moterį kaustė baimė, ji nė akimirką negalėjo atplėšti akių nuo savo tardytojo.

Džimui už nugaros sėdėjo jo žmona. Ne šiaip sau žmona, o Pegė Majerson, dar viena advokatė, irgi dailiai apsirengusi. Ilgi tamsūs plaukai krito jai ant pečių. Buvo aiškiai matyti, kad moteris įsimylėjusi savo vyrą. Palinkdavo į priekį, paliesdavo jam petį ir kažką šnabždėdavo. Kaip tik dabar Pegė ramiai jam šypsojosi, tarsi abudu būtų žinoję, kad šios penkios dienos tėra formalumas. Nuo pat pradžių jiedviem buvo aišku, kad laimės.

Suzana negalėjo ilgai žiūrėti į Pegę. Šalia jos visada jautėsi menka ir kvaila. Su tokia moterimi kaip Pegė ji nė nesvajotojo varžytis.

Ką dar teisėjas matė posėdžių salėje? Suzana užsimerkė, kad nekliudytų vaizdas prieš akis. Už Džimo, jo advokato ir Pegės teisėjas Brauningas turėjo matyti vyresnįjį Pegės brolių Roną, chirurgą, išgelbėjusį Taileriui gyvybę, ir Pegės tėvus, šie nepraleido nė vieno posėdžio. Dar toliau buvo įsitaisiusios Džimo sesuo su motina, moterys, kadaise buvusios Suzanos draugės ir paslapčių patikėtinės. Visi tie žmonės sėdėjo įsitempę ir susijaudinę laukė, koks likimas ištiks mažą berniuką, jų jau laikomą savu.

Už kelių eilių nuo Suzanos teisėjas turėjo matyti tik vieną žmogų, Linką Sebastianą, kurį miestelis pažinojo kaip atsėdėjusį už žmogžudystę ir tapusį muzikos laidų vedėju. Linkas vedė kassavaitinę nacionalinę radijo laidą ir buvo tapęs kone įžymybe. Boulderio pažiba. Dalyvaudamas teismo posėdžiuose jis savaitei išsisėgė auskarą, nors Suzana jo prašė nesivarginti. Kas iš to? Gelsvi Linko plaukai vis vien siekė apykaklę, ir užteko vieno žvilgsnio, kad suprastum jo gyvenimą neatitinkant įprastinių normų. Vyras su abejotina praeitimi, apibūdino jį Džimo advokatas, ir su tokiu vertinimu negalėjai ginčytis.

Teisėjas Brauningas atsikrenkštė ir Suzana, sunėrusi rankas ant krūtinės, laukė to, kas buvo neišvengiama. Jai suko skrandį, ji džiaugėsi nevalgiusi priešpiečių.

Kalėdų Senelis pakėlė nuo stalo vieną vienintelį lapą tarsi ke-tindamas iš jo skaityti, bet tik perbėgo akimis visus posėdžio da-lyvius ir pagaliau prabilo:

– Šis teismas suteikia Tailerio Džeimso Milerio globą jo tėvui Džeimsui Mileriui, – ištarė trumpai drūtai.

Suzana išgirdo, kaip iš džiaugsmo sucypė Pegė, kaip nusijuokė Džimas. Ji taip smarkiai suspaudė sau rankas virš alkūnių, kad pabalo pirštai. Paskui nugirdo, kaip kitoje salės pusėje Džimui kažkas sukuždėjo žodį „sveikinu“.

– Suzanai Miler bus leidžiama matytis kas antrą savaitgalį ir vieną vakarą per savaitę.

Jos skruostai degė, lyg teisėjas būtų per juos pliaukštelėjęs. Jis atsistojo ir išėjo iš salės ir tada Suzana kaip per sapną pajuto, kad Ana Preskot laiko ją už rankos.

– Suzana, jie tiesiog turėjo daug privalumų, – tarė Ana. – La-bai užjaučiu.

Suzana ištraukė ranką. Tomis siaubingomis akimirkomis, kai įsivaizduodavo šitą sceną, imdavo raudoti. Tačiau dabar ašaros nepasipylė, tik netikėdama tuo, kas įvyko, ji visa apmirė.

– Einu sužinoti, kaip bus toliau, – tarė Ana, bet, jai nueinant nuo stalo, Suzana neišlemeno nė žodžio.

– Su!

Ji atsigręžė ir pamatė greta stovintį Linką. Atsistojo ir prieš jo apkabinama vargu ar pastebėjo paraudusias jo akis. Tai buvo trumpas apkabinimas ir nieko daugiau, lyg Linkas būtų nenorėjęs viešai atskleisti artimo jūdvių ryšio.

– Labai gaila, Suze, – pasakė jis.

Ji pravėrė burną, bet be jokio garso, ir vėl susmuko ant kėdės. Linkas atsisėdo šalimais, savo šiltoje rankoje laikydamas šaltus kaip ledas jos pirštus. Suzana žinojo, kad jis mano, jog Tailerio

globos ji neteko tik per jį, bet abejojo, ar jų santykiai rūpėjo teis-
mui. Kaip sakė Ana, Džimas su Pege turėjo per daug privalumų.

Tuodu gaudavo du advokatų atlyginimus, o ji, dirbdama ban-
ko sekretore, ir svajoti negalėjo apie tokius pinigus. Anie gyveno
didžiuliam elegantiškame name, gražiam rajone. Tą rajoną visi
vadino Vonderlandu, Stebuklų Šalimi. Argi teisėjas gali atimti iš
vaiko galimybę gyventi Stebuklų Šalyje? Nesvarbu, kad tą namą
išrinko Suzana. Nesvarbu, kad praėjus savaitei po įsikraustymo
ji anksti grįžo iš konferencijos ir užtiko Džimą su Pege savo ir
Džimo lovoje. Todėl Suzana gyveno išnuomotame butuke, o Dži-
mas su Pege išsikėtojo „savo“ name su penkiais miegamaisiais ir
kieme sumontavo įmantrias sūpynes „savo“ sūnui.

Kaip tik ji pasipriešino Džimui dėl aborto, bet sėdėdamas
liudytojo kėdėje jis išsišaipė iš jos kaltinimo. „Aš esu už gyvy-
bę, – tvirtino žydraakis Džimas su teisuolio įkarščiu. – Niekada
gyvenime *jokiai* moteriai nesiūlyčiau darytis aborto, ką ir kalbėti
apie tą, kuri nešioja mano kūdikį.“

Suzana gėdijosi prisipažinti kuriai nors draugei, išskyrus
Linką, kad Džimas norėjo aborto, kai ji pasakė jam, jog laukiasi
Tailerio. Linkas žinojo tiesą, bet neliudijo. Ana manė, kad jeigu
jis būtų liudijęs, „būtų kilusi begalė mums nepageidautinų klau-
simų“, todėl vienintelė galėjusi paneigti Džimo žodžius buvo Su-
zana. Tik, regis, niekas neteikė didelės reikšmės tam, ką ji kalba.
Tegu trenkia perkūnas, jeigu Suzana atiduos sūnų vyrui, skatinu-
siam ją darytis abortą, ir ištvirkusiai moteriai, sanguliusiai su
svetimu vyru.

Sugrįžo Ana ir atsistojo priešais stalą, prie kurio sėdėjo Suza-
na su Linku.

– Jie sakė, kad šianakt gali jį pasilaikyti, – paaiškino ji. – Už-
suks pasiimti jo rytoj apie antrą. Gerai?

Moteris bejėgiškai pažvelgė į savo advokatę.

– Ar turiu iš ko rinktis? – paklausė jos.

Ana papurtė galvą.

– Ne, Suzana. Labai gaila.

– Eime. – Linkas timptelėjo ją už peties. – Pasiimk Tailerį ir gerai praleiskim su juo vakarą.

Lyg per miglas ji girdėjo džiugius balsus kitoje posėdžių salės pusėje ir išeidama su Linku nusigręžė nuo švenčiančio būrelio. Nenorėjo matyti tų linksmų veidų.

Automobilyje Linkas laikė Suzaną už rankos, paleisdamas tik tada, kai reikėdavo perjungti pavarą arba abiem rankomis sukti vairą. Moteris juto, kaip jis retkarčiais į ją žvilgtelėdavo, bet žiūrėjo tik į kelią. Tarp jų stojusi tyla atrodė neįprasta.

Linkas išsuko iš pagrindinio kelio į Suzanos gatvę su daugiaabučių eile ir pastatė mašiną priešais namą, kuriame buvo įsikūręs Tailerio darželis.

– Gal galėtum jį paimti? – paklausė ji. Šiandien būtų neištvėrusi Margaretos Dreiper klausinėjimo. Išgirdusi, kad Suzana neteko Tailerio, Margareta būtų pasiutusi, o Suzanai užteko ir savo pačios pykčio.

– Žinoma. – Linkas išlipo iš automobilio; ji žiūrėjo, kaip jis eina šaligatviu namo link, mūvėdamas pilkas kelnes ir vilkėdamas marškinius siaurais dryžiais. Buvo pasirišęs ir kaklaraištį. Visas šios savaitės dienas. Linkas labai stengėsi, bet vis vien atrodė kaip netyčia ryte užsivilkęs kito vyro drabužius. Vis dėlto šitokios jo pastangos suvirpino Suzanai širdį. Dėl to ji dar labiau jį pamilo. Bus dar sunkiau įvykdyti savo sumanymą.

Suzana matė, kaip Margareta atidarė darželio duris ir atsitraukė, kad įleistų Linką vidun. Dabar jis Margaretai viską pasakoja, pamanė vildamasi, kad Linkas sutrukdys Margaretai ateiti prie mašinos ir pareikšti užuojautą. Suzana nenorėjo kalbėti. Tetroško kuo greičiau su sūnumi grįžti namo.

Po minutės iš namo išėjo Linkas su Taileriu ant rankų, pliušinės vaiko beždžionėlės kojos šokinėjo į plačią Linko žingsnių taktą. Suzana išlipo iš automobilio ir pasitiko juos ant šaligatvio, kad kuo greičiau priglaustų Tailerį prie krūtinės. Tailerio akytės buvo užtinusios, jis zirzė.

Toks žvilgsnis ir tokia nuotaika jai buvo pažįstami.

– Turbūt miegojo? – paklausė ji.

– Taip, tiesa. – Linkas atidarė galines dureles norėdamas pasodinti Tailerį į jo kėdutę, bet Suzana tik dar stipriau priglaudė vaiką.

– Juk važiuoti tik vieną kvartalą, – tarė ji. – Palaikysiu ant kelių.

Linkas atidarė Suzanai dureles, ji įsitaisė ant keleivio sėdynės su Taileriu ir jo beždžionėle. Taileris patenkintas įsikniaubė mamai į krūtinę ir jo kūnelio šiluma atitirpdė sustingusias ašaras. Jos pasipylė upeliais.

Atsisėdęs prie vairo Linkas pamatė, kad ji verkia.

– Ak, Su, – pasilenkė ir ją apkabino. Nesuvokdamas savo likimo Taileris pasijuto tarp jų kūnų kaip lopšyje. – Kokia neteisybė, – sušnabždėjo Linkas.

Ji negalėjo kalbėti. Jei būtų prasižiojusi, būtų prikalbėjusi per daug.

Linkas atsitraukė ir paglostė šlapius jos skruostus.

– Noriu šiandakt pasilikti, – tarė jis, – bet spėju, kad taip bus negerai.

Suzana stengėsi atgauti savitvardą ir atbula ranka šluostėsi akis. Pats to nenumanydamas teisėjas jai tik palengvino šią užduotį. Būtų nežinojusi, kaip vakare reikės išprašyti Linką.

– Suprantama, – atsakė ji. – Norėčiau, kad pasiliktum.

– Būsiu, kol eisi miegoti.

– Tiesą sakant, – Suzana prikando lūpą, – noriu pabūti su Taileriu viena.

Linkas pažvelgė į ją nustebeš. Paprastai jinai jo neatstumdavo. Paprastai nemėgdavo būti viena, bet dabar bus kitaip. Suzana Miller niekada neatsisakydavo draugijos, bet šįvakar ji ruošėsi mirti.

– Suzana, – prabilo Linkas. – Labai myliu Tailerį. Norėčiau ir aš su juo pabūti. Su jumis abiem.

Jis buvo šalia nuo pat tos akimirkos, kai Taileris įkvėpė – labai sunkiai – pirmą oro gurkšnį. Linkas buvo šalia per visą jos

nėštumą. Atstojo jai ramstį, gal net per dažnai. O dabar nesuprato, kodėl ji neleidžia jam kartu gedėti.

– Dovanok, – atsiprašinėjo Suzana. – Nekaip jaučiuosi ir...

– Tada leisk tavimi pasirūpinti.

– Linkai... negaliu tau paaiškinti. – Iš pradžių ji manė pakviesianti jį kelioms valandoms, bet tai buvo neįmanoma. Šįvakar labai daug ką reikėjo padaryti. – Turiu paruošti Taileriui vakarienę, paguldėti jį lovytėn, pasekti pasaką. Gal padainuoti. O tada pati šliaušiu į lovą.

– Galėčiau...

– Linkai, maldauju, – nutraukė jį Suzana. – Man ir taip sunku. Pagaliau Linkas pasidavė.

– Gerai.

Jis įjungė variklį. Važiuodami iki jos namų juodu nesikalbėjo. Ji suprato, kad Linkas išsžeidė, bet verčiau įskaudins jį dabar, kad vėliau jam būtų lengviau.

Linkas pastatė automobilį nedidelėje aikštelėje prie įėjimo į jos daugiabutį ir pirmas nuėjo prie durų. Atrakino spyną savo raktu, o Suzana užlipo laiptais iš paskos ir įėjo į savo butą. Juodu tyliai vaikštinėjo po kambarius, Linkas pakeitė Taileriui vystyklą, o Suzana patikrino telefono atsakiklį. Jame buvo kelios žinutės nuo jos banko bendradarbių, nekantraujančių sužinoti apie teismo sprendimą. Ji neketino atsakyti į tuos skambučius ir visus ištrynė.

Suzanai užėjus į svetainę, Linkas sodino Tailerį ant grindų priešais seną salotinę, pilną plastikinių kaladėlių.

– Galėčiau išvirti tau vakarienę, – pasisiūlė Linkas, – o gal geriau... – Jis parodė į duris.

Suzana linktelėjo.

– Tavo pagalbos man prireiks rytoj vakare, – tarė ji, nukreipusi akis į sūnų. – Tai bus pirmas mano vakaras be jo.

Linkas susikišo rankas į kišenes ir atsiklaupė, kad pabučiuotų Tailerį į viršugalvį.

– Sudie, Tajau, – tarė jis.

Suzana palydėjo jį iki durų, ten jis sustojo ir uždėjo rankas jai ant pečių.

– Ar nesigaili... Tikriaus, gal mums nederėjo susitikinėti, kol buvo sprendžiamas globos klausimas?

– Be tavęs nebūčiau ištvėrusi, – atsakė ji. – Nė kiek nesigailiu, kad mudu kartu.

Atsiveikindamas Linkas pasilenkė pabučiuoti Suzanos lengvai, tarsi abejodamas, ar ji tikrai dabar šito nori, ir moteris staiga prisiminė, kam iš tiesų ji ruošiasi. Ji apsviję Linką rankomis ir stipriai prisiglaudė, sunkiai tramdydama ašaras. Mato jį paskutinį kartą.

– Taip seniai esi geriausias mano draugas, – sušnabždėjo.

– Ir visada toks būsiu.

– Kad ir kas įvyktų?

– Kad ir kas.

Suzana buvo beprasitarianti Linkui apie savo sprendimą. Reikia tučtuojau išleisti jį pro duris, kol žodžiai patys neišsprūdo jai iš burnos.

– Tau laikas eiti, – tarė ji. – Myliu tave.

Staiga Linkas sunerimo.

– Suzana, kalbi kaip nesava.

Ji atspėjo jo mintis, akyse pastebėjo susirūpinimą. Linkas pamane, kad ji ruošiasi padaryti ką nors beprotiško. Nusižudyti pati ir nužudyti Tailerį. Vos nenusišypsojo, kad jis taip klysta. Tokios mintys jau praeityje. Ji nebepasiduos jokiai depresijai.

– Man viskas gerai, – nuramino jį.

– Gal nori, kad būčiau kartu, kai rytoj Džimas su Pege ateis Tailerio?

Suzana papurtė galvą.

– Rytoj trečiadienis. Turi įrašyti savo laidą.

– Muziką jau parinkau. Įrašyti galiu bet kada.

– Gal bus geriau, jei viską atliksiu viena.

– Ką gi, jei apsigalvosi, gali...

– Žinau. Ačiū. – Ji pasilenkė jo pabučiuoti. – Myliu tave, Linkai, – pasakė.

– Aš irgi tave myliu. Vakare dar paskambinsiu, kad įsitikinčiau, ar viskas gerai.

– Sutarta.

Suzana nenorėjo, kad jis skambintų, bet taip sakyti nesivertė liežuvis. Vikriai uždarė paskui jį duris ir tuojau pat ėmėsi veikti. Pamaitino Tailerį, paguldė į lovytę ir paskaitė knygelę. Paskui su žirklemis rankoje įsitaisė priešais vonios veidrodį.

Visą gyvenimą nešiojo ilgus geltonus plaukus. Labai ilgus. Būtų galėjusi išsirinkti labiau pritinkančią šukuoseną, bet jai patikdavo, kai žmonės spokso į jos plaukus, norėdami paliesti. Suzana žinojo, kad su jais atrodo jaunesnė nei dvidešimt devynerių metų.

Keldama žirkles ranka drebėjo; drebėjo ir dėdama jas ant kriauklės. Dar ne. Iš pradžių padarys kitus darbus. Tačiau išsiėmė iš spintutės dažų buteliuką, įsigytą prieš keletą savaičių. „Vario švytėjimas“, taip vadinosi spalva, pasižyminti raudonu atspalviu. Nuo dėžutės pro sodrios vario spalvos karčiukus kokeitiškai žvelgė besišypsanti moteris. Suzana dar keliskart perskaitė nurodymus. Niekada nebuvo dažiusis plaukų. Jos plaukai buvo geltoni iš prigimties. Šviesiai geltoni. Antakiai ir blakstienos vos matomi. Jautri šviesi oda. Žydros akys, jas paveldėjo ir Taileris. Suzana žvelgė į veidrodį ir bandė įsivaizduoti savo veidą su tamsesniais plaukais. Nieko nebus. Ją išduos blyškūs antakiai. Jokia rudaplaukė neturi tokių šviesių. Ant pakelio buvo aiškiai užrašyta, kad antakių dažyti negalima, bet ji pažeidė jau ne vieną taisyklę. Pažeis ir šitą.

Suzana nuėjo į miegamąjį, įkišo ranką tarp čiužinio ir lovos dugno ir išitraukė didelį storą voką su Kimberlės Straton gimimo liudijimu, šio kopiją ji užsisakė pagal duomenis, nusirašytus nuo antkapio. Voke buvo ir aštuoni tūkstančiai dolerių, Suzanos išimti iš savo banko sąskaitos, Tailerio medicininė kortelė. Jinai

padalijo pinigus šimtinėmis ir dvidešimtinėmis, kelis banknotus įsidėjo į rankinę, kelis į kelioninį krepšį, kelis į Tailerio sauskelninių krepšį. Tūkstantį, kurį ryte ketino įsidėti į kišenę, padėjo ant tualetinio stalelio.

Sutepė kelis suvožtinius su žemės riešutų sviestu bei džemu ir įdėjo į krepšį kartu su keliais bananais, vaikiškais avižiniais dribsniais, mišinukais, sausainiais bei sultimis. Paskui rūpestingai sulankstė ir sukrovė į kelionkrepšį keletą rūbų sau ir Taileriui. Stengėsi negalvoti apie visus tuos daiktus, kuriuos palieka. Dėl nuostolių raudoti neverta. Ji turės sūnų. Jos prioritetai buvo labai aiškūs.

Iki pusės dvylikos Suzana galutinai susiruošė, buvo likę tik nusikirpti ir nusidažyti plaukus; tada paskambino Linkas. Ji sėdėjo ant lovos krašto įsitempusi, nerami, bet stengėsi atrodyti pavargusi, garsiai žiovavo, kalbėjo dusliu balsu. Jai nepatiko taip apgaudinėti žmogų, kurį pažinojo geriau nei kurį kitą.

– Tu ir vėl nusiminusi? – paklausė Linkas. Buvo girdėti, kad susirūpinęs.

– Tikrai ne, jaučiuosi gerai. Tik esu išsekusi po tokios nesėkmės.

Suzana pažvelgė į savo atvaizdą veidrodyje virš tualetinio stalelio ir nusibraukė plaukus nuo veido bandydama įsivaizduoti savo naująją tapatybę. Ryte ji bus jau visai kitokia. Stipresnė. Laisvesnė. Drąsi ir savarankiška. Turės tokia būti.

Linkas kalbėjo ramiai, nieko neįtardamas, tikriausiai įsivaizduodamas savo švelnią šviesiaplaukę mylimąją kitame laido gale, ir staiga Suzana neištvėrė.

– Linkai!

– Ką?

– Gal jau per vėlu paprašyti vienos dainos tavo šeštadienio laidoje?

– Ne per vėlu. Ką norėtum išgirsti?

– „Suzaną“.

Tai buvo viena mėgstamiausių jos dainų, Linko dažnai jai dainuojamų kartu su tuzinu kitų, kuriose buvo minimi įvairūs Suzanos vardo variantai.

– Galėjau pats susiprotėti, – prisipažino jis. – Kurią versiją?

– Originalą.

Tiesą sakant, jai buvo tas pats, ką jis pasirinko, bet ji žinojo, kad ši versija Linkui patinka labiausiai.

– Leonardo Koheno, – atsakė jis. – Gerai.

– Būtinai pasižymėk, kad nepamirštum.

– Nepamiršiu.

– Linkai, aš rimtai. Noriu, kad užsirašytum. Ar turi rašiklį?

– Nagi... luktelėk. Taip, turiu.

– Rašyk: Suzana nori, kad šeštadienio vakarą jai paleisčiau „Suzaną“.

– O jeigu šeštadienio vakarą praleistume kartu ir paklausytume jos drauge?

– Užrašyk, būk geras. Žodis žodin.

Ji išgirdo Linką atsidūstant.

– Gerai, – nusileido jis. – Nežinojau, kad esi tokia užsispyrusi.

– Dabar priklijuok raštelį prie savo vonios veidrodžio.

Jis nusijuokė.

– Kas tau, Suze?

– Nieko. Tik pažadėk, kad prieš eidamas miegoti savo vonios kambaryje prilipinsi raštelį prie veidrodžio.

– Jeigu jau taip nori.

Suzana greitai užbaigė pokalbį būgštaudama, kad gali pasiduoti pagundai ir duoti jam dar aiškesnių užuominų. Paskui sugrįžo į vonios kambarį. Dar kartą perskaitė nurodymus ant dažų dėžutės. Štai ir viskas.

Tada sutelkė visą dėmesį į savo atvaizdą veidrodyje; kai pridėjo žirkles prie plaukų ir aukštai nukirpo pirmą storą kuokštą, suprato, kad kelio atgal nebėra. Ji nužudys Suzaną Miler. Ir prikels Kimberlę Straton.